

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Vásár, avagy nemzetközi sokadalom Szegeden. A nemzetközi néptáncfesztivál gálaestje a Dóm téren, es-

te 8 órakor. Délután két órától népművészeti vásár az Aradi Vértanúk terén.

A XX. Szegedi Nyári Tárlat ünnepélyes megnyitása déli 12 órakor a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában. Megnyitót mond dr. Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes.

Szentirmai Zoltán szobrászművész tárlata a Köz-művelődési Palota kupolájában.

Kondor Béla monoptípiái. Kiállítás a Bartók Béla Művelődési Központban, július 29-ig.

Kecskés Ágnes textil-tervező kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központ „B” galériájában. 1978 legjobb plakátjai.

Kiállítás a November 7. Művelődési Házban augusztus 15-ig.

Képek a Tiszáról. Horváth Dezső és Gyenes Kálmán fotókiállítása a tápéi Juhász Gyula Művelődési Házban, augusztus 9-ig.

A Kiskunság népi fafaragása. Kiállítás a szőregi Tömörkény István Művelődési Házban, július 26-ig.

A Solar-alkotócsoporthoz tartozók kiállítása a dorozsmai Petőfi Sándor Művelődési Házban.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Hunok, avarok, magyarok; Lucas-gyűjtemény; Épülő Szeged; Kőolaj és földgáz; Ember és környezete; Csong-

rád megyei paraszttűzők és -viseletek; „Vasvirágok” — a szegedi lakatos- és kovács mesterség 200 éve; Móra-émlékszoja. A szegedi várban „Tűzön-vízen keresztül él Szeged” — kiállítás a szegedi nagy árvíz 100 éves évfordulójára. A kiállítások nyitva minden nap 10-től 12 óráig.)

Gorka Livia kerámikusművész kiállítása a Gulácsy Lajos Teremben hétfőn fél 12-től 18 óráig.

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye Tápén (Vártó u. 4.), megtekinthető délután 2-től 6 óráig.

A XVI. Pedagógiai Nyári Egyetem előadásai a Biológiai Központban hétfőn délelőtt 9 órától.

Ma: Vásár

A vásári „rémtörténet” egyik főszereplője, az óriás bábu

A holnap szobrai — ma

Rádió, tévé, oktatás

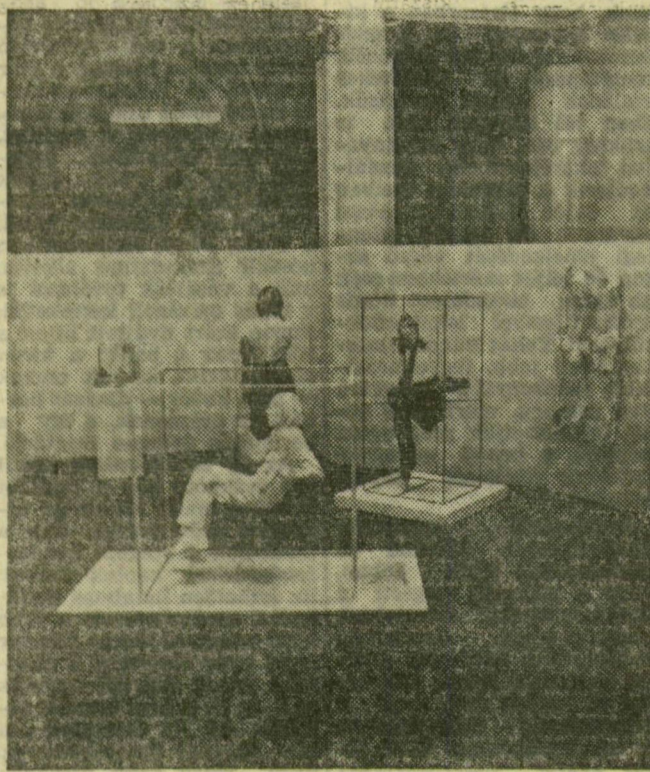
A Szegedi Ünnepi Hetek képzőművészeti programjában két lenyűgözően szép kiállítás nyílt a hét végén. A Képcsarnok Gulácsy Lajos Termében csütörtök óta Gorka Livia Munkácsy-díjas Erdemes művész kerámia-alkotásait mutatják be, a Köz-művelődési Palota kupolájában pedig Szentirmai Zoltán szobrai láthatók tegnap óta. Mindkét tárlat az emberi és művészi igényesség nagyszerű példája, a gondolkodó, önmagát vállaló, mind teljesebb világot bemutató alkotók jelentkezése. Az utóbbi időkben mind jobban tapasztalható, hogy képző- és iparművészetünk legjobbjai kibújnak a skatulyákból, művészi mondandóik nem ismernek műfaji határokat, konvenciókat. Ma már nem újság, ha egy grafikus szoborban fejezi ki magát, egy festő grafikát készít vagy egy kerámikus a hagyományos vázakat, tálatok fölcseréli szoborértékű plasztikákká. Nincs is talán már sok értelme a hagyományos kategóriázásnak — művek vannak, jó és rossz művek, s nem hiszem, hogy kell firtatnunk, milyen anyagból, milyen végzettséggel, milyen eszközöket felhasználó művész készítette. Ezek a gondolatok is megfogalmazódhatnak e két kiállítás látogatásánál.

„A FÖLD TERMÉSZETÉT SZERETNEM VISSZAADNI” — vallotta egy régebbi interjújában Gorka Livia. Ez az egy mondat kulcs nagyszabású művészetéhez. Bizonyára meglepődik az a kiállításlátogató, aki hagyományos kerámiatárgyakat vár a képcsarnoki bemutatótól. Gorka Livia művészet nem tűri a hagyományos kereteket, műfaji besorolásokat. Szobrász ő a legnevesebb értelemben akkor, amikor a csopaki ősbánya sarából építi, hajtogatja, hasítja, illeszti ténformáit, — hengereket, gömböket, hasábokat, lapokat — égeti magas hőfokon, színezi oxidos mázzakkal. Sajátosan egyéni világot teremt általa, hogy a kerámiakészítés legősibb formaalakításaihoz nyúl vissza — samottalapanyagból kis hurkákat formál, egymáshoz ragaszt, sík lapokat hajlít —; s a legkorszerűbb, a legújabb lehetőségekhez nyúl, amikor 1200 fokos kemencében égeti durva szemcszetű munkáit, majd alacsonyabb hőfokon olvadó, oxidos mázzal vonja be azokat.

Ezek a szobrászi indítástól született katartikus élményt hordozó művek — figurák, reliefek, komplex ténformák — kapcsolódó jelek — a görög tragédiák súlyosságát, a világ keletkezésének, a természet erőinek nagylelkesét hordozzák. Holdbéli tájak sejtelve, vulkáni kráterek borzongató szépsége, becsapódások nyoma, földrengések repedései, fakéreg vonulatai, szelek-tengerek harca, madarak égnek feszülése, csonka szárnyak zuhanása — művészi adalékok a föld természetrajzához. Gorka Livia kerámia-szobrászatának technológiája, a megfogalmazás tartalma, közlendője és eszköztárához a holnap művészetét sejteti.

Gorka Livia művei a Gulácsy Lajos Teremben

Szentirmai-szobrok a kupolában

ÚJ DIMENZIÓKAT TEREMT szobrain Szentirmai Zoltán. Komplex módon gondolkodik, az élet nagy kérdéseire keresi a választ. Mindössze tíz munkája látható a kupolában, ezek mégis hű szellemi KRESZ-táblák, melyek elvezetnek a művész alkotói birodalmába. Műanyag, gipsz, fa, ólom, kő, bronz és réz — minden anyag összebékítve vagy elválasztva a főlészkráztatva önnön törvényeiben van jelen Szentirmai szobraiban. Alkotásainak jellemzője, hogy a nagy téren belül önálló tereket metsz, ki, ezáltal új dimenziókat teremt, megváltoztatja a viszonyítási arányokat, hangsúlyoz, kiemel, fölerősít, vagy egybeolvaszt.

A kiállítás fő műve a már ismert, de mégis új élményt tartogató Déry Tibor alak. Különösen tág asszociációkat kelt bennünk ez a fehér gipszszobor, a merev fémkeretben most, amikor

immár Déry valahogy így lehet a halhatatlanságban.

Szobrokkal adózik példaképeinek, a magyarországi gályarab-prédikátoroknak, az első repülőknél és a festő-előd Lautrec-nek. A márványhajó kozmoszba kapaszkodó bronzlapátjai mögött képes megsejteni nemcsak a névtelen prédikátorok arcait, de az emberi szenvedés poklát is; az első repülő tragikus próbálkozásaiban a mindig újrakezdés reményét; a Lautrec-szobrok kihagyásos technikával készült motívumtöredékeiben a szomorúság, kiszolgáltatottság, a megbélyegzettség és elesettség szörnyűségét. Nem véletlen, hogy Szentirmai a tavalyi nyári tárlat egyik földi után a múlt hetén megnyílt pécsi országos kiállításánál bejött egyik díjazottja lett. Szobraiban egy gondolkodó, a ténformáit anyanyelvén beszélő, mélyen humánus művész áll előttünk.

T. L.

Az oktatástechnológia elméleti és gyakorlati kérdéseit tárgyaló nyári egyetemi előadásorozatban holnaptól az Iskolarádió és a -televízió közoktatásban játszott szerepéről beszélnek a szakemberek. A nyári egyetem hallgatósága az eddigi előadásokon megismerkedhetett az oktatástechnológiai kutatások helyzetével, a tudományterület helyét a pedagógiában számos áttekintő referátum segített tisztázni. Bemutatósorozaton látták a korszerű taneszközök széles tárait, és információkat szereztek a helyes alkalmazásáról.

A szerdán záruló kurzus további előadásain és bemutatóin a rádió, a tévé és a számítógépek oktatásban játszott szerepén kívül főként arról lesz szó, hogyan használják a taneszközöket a különböző felsőoktatási intézményekben — a tanárjelöltek képzésében, illetve a pedagógusok továbbképzésében.

Ötlet, látvány, hangulat

A nemzetközi néptáncfesztivál első és eddigi gálaestjét is Novák Ferenc koreográfus, a néptáncművészetben a „második nemzedék” emlegetett, a színpadi feldolgozás új útjait sikerrel kereső művészgárda neves egyénisége koreografálta és állította színpadra. Az idén a „harmadik nemzedék” képviselője, Stoller Antal — egyébként Novák-tanítvány, a miskolci Ávas együttes művészeti vezetője — komponálta a Vásár táncait, a zenét ugyanennek az együttesnek a zenei vezetője, Róssa László szerezte. A fiatal koreográfusgárda egyik képviselője sem kapott még ilyen nagyívű munkát — legalább ismeretünk szerint nem. Novák Ferencet, a mostani gálaest, a Vásár rendezőjét arról kérdeztük, már a főpróba tapasztalatainak birtokában hogyan ítéli meg: a fiataloknak sikerült-e eleget tenni a megtisztelő megbízásnak.

— Ha rajtam múlna, eddig is kaphattak volna ilyen erőpróbaszerű, nagy feladatokat az új koreográfus-nemzedék tehetséges képviselői. Például hivatásos együttesekben, amelyek közül jó néhány rászorultna az ambíciózus, új szemléletű, eredeti tehetségű alkotók munkájára. A Vásár véleményem szerint igazolja, hogy helyesen döntöttünk, amikor a korábbiakhoz képest szélesítettük az alkotók körét. Stoller Antallal a színpadraállítás folyamán állandóan konzultáltunk a játék tánctervezési kérdé-

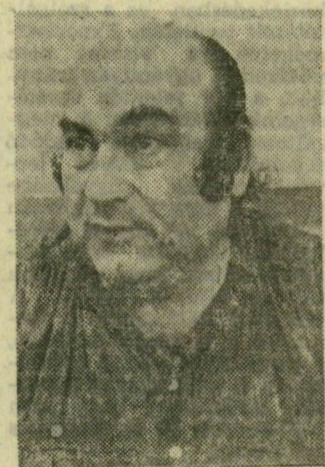
A nemzetközi néptáncfesztivál immár hagyományos Dóm téri gálaestjére az idén a régi vásárokat választották témául az új, kétrészes táncjáték alkotói: a koreográfus Stoller Antal, a zeneszerző Róssa László. A Vásár, avagy nemzetközi sokadalom Szegeden című táncjáték rendezője Novák Ferenc, a díszlettervező Székely László, a jelmeztervező Foltin Jolán készítette. A verseket Csukás István írta. A Vásár főszereplői: a komédiás-kiképzett Jobba Gabi, a segédje: Szógi Csaba. A fiú és A leány táncait Serfőző György, és Richwalszky Zsuzsa táncolják.

A szabadtéri második bemutatója, a Vásár előadása előtt, délután, valódi népművészeti vásárt is rendeznek az Aradi Vértanúk terén. A zsűrizett népművészeti alkotások bemutatóján és vásárán a fesztivál külföldi vendégei táncokkal, báb- és színjátékokkal, régi komédiákkal szórakoztatják a közönséget. A szabadtéri bemutató után utcabálon folytatódik a vásározók mulatsága.

Az idén először két alkalommal kerül a dómshínpadra a nemzetközi fesztivál gálaestje: a második előadás — szintén népművészeti vásárral — kedden este lesz.

A fesztiválon részt vevő együttesek képviselői, a külföldi szakszervezeti delegációk tagjait látták vendégül tegnap délelőtt, a SZOT és az SZMT fogadásán. A Tiszaszállóban. Simó Tibor, a SZOT kulturális, agitációs és propagandaosztályának vezetője köszöntötte a vendégeket a fogadáson, amelyen ott volt Papp Gyula, a városi tanács elnöke, dr. Ágoston József, az SZMT vezető titkára is.

A nemzetközi néptánc-találkozó — tegnapi utolsó nemzeti napján a bolgár, lengyel és NDK-együttesek mutatták be táncukat — ezúttal a Széchenyi téren. Este a Vigadóban, a negyedik barátsági találkozón az EDOSZ-együttes volt a házigazdája a nemzetközi világalomnak, a táncszínpadon ezúttal a szovjet, román és finn vendégeket hívták.

A Vásár rendezője: Novák Ferenc

seiről, a zene nagyon tetszik, Róssa is kitűnő munkát végzett, nekem a dramaturgiai egység megteremtése, a színpadi hatások kihasználása volt az elsőrendű feladatom. Szerencsére Jobba Gabi nagyszerűen, sokoldalúságát csillogtatva játssza kulcsszerepét.

— Novák Ferenc nemcsak a Vásárt rendezte; jószereivel a nemzetközi fesztivál egészét, hiszen a szegedi találkozó művészeti vezetője. A seregszemle már lezajlott. Hogyan értékeli az ideit, először versenynélküli fesztivált?

— Régóta töprengünk, mivel lehetne a szegedi találkozókon valami pluszt, többletet adni a közönségnek, lehetőséget teremteni, hogy az újszegedi bemutatókon kívül máshol is, kötetlenebbül, közvetlenebbül ta-

lálkozzanak a nézők a táncosokkal, minél többször élvezhessék produkcióikat, akinek kedve támad, bekapcsolódhasson a táncba is. Szerettük volna, hogy az egész városban érzékelhető legyen a fesztiválhangulat, mozgalmasság, látványos eseményekben gazdagabbá váljon a találkozó. Úgy vélem, az idén mindebből sokat sikerült megvalósítani, elsősorban a múzeum előtti, rendkívüli közönségsikert aratott külföldi bemutatókkal. Ugyanezt a célt szolgálja a Vásár-előadás előtti népművészeti vásár is. Az utcai táncokat, a gálákat megelőző vásárokat a következő fesztiválokra is igyekeznünk megtartani, végül is ugyanúgy a népművészet értékeit tesszük közkincsé, mint a találkozó hagyományos rendezvényei.

— Elégedett-e a folklór-bemutató színvonalával?

— A kitűnő magyar együttesek mellett, amelyek közül megérdemelten kaptak három a közönség díját, olyan külföldi csoportok érkeztek a mostani fesztiválra, amelyek — mint például a csehszlovákiai, a bolgár, vagy az NDK-beli csoport — hazájuk néptáncmozgalmának élvonalába tartoznak. Nagyon örülök ennek, hiszen sokan feltették a fesztivál színvonalát, a szakmai és folklórversenyek hiányában az érdeklődés csökkenésétől tartottunk. Aggodalomra nincs ok: a kiegészítő rendezvényekkel most igazán fesztiváljellegű a fesztivál.

Sulyok Erzsébet